

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

โครงการวิจัยส่งเสริมการกำจัดขยะเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้ครัวเรือนอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนของ ตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง โดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อรณรงค์ให้มีความสำคัญและสร้างความตระหนักในการคัดแยกขยะและส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะปริมาณขยะลดลงและสร้างมูลค่าเพิ่มให้ครัวเรือนอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน สามารถสรุปผลโครงการวิจัยส่งเสริมการกำจัดขยะเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้ครัวเรือนอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนของ ตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมือง จังหวัดลำปางได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การรณรงค์ให้มีความสำคัญและสร้างความตระหนักในการคัดแยกขยะในตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ประกอบไปด้วยหมู่บ้านจำนวน 10 หมู่บ้าน ดังนี้คือ หมู่ 1 คือบ้านท่าส้มป่อย หมู่ 2 บ้านทุ่งฝาย หมู่ 3 บ้านแพะหนองแดง หมู่ 4 บ้านท่าโทก หมู่ 5 บ้านแม่ทะ หมู่ 6 บ้านกลาง หมู่ 7 บ้านนาป้อเหนือ หมู่ 8 บ้านต้นยาง หมู่ 9 บ้านท่าโทกมงคลชัย และ หมู่ 10 บ้านปงชัยนาป้อ ผลจากการสัมภาษณ์ จำนวน 10 หมู่บ้าน ๆ ละ 10 ครัวเรือน ทุกครัวเรือนให้ความสำคัญและส่วนใหญ่มีการคัดแยกขยะภายในครัวเรือน โดยการคัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้งให้หน่วยงาน อบต. มาเก็บไปกำจัด

การส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะปริมาณขยะลดลงและสร้างมูลค่าเพิ่มให้ครัวเรือนอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนในตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ประกอบไปด้วยหมู่บ้านจำนวน 10 หมู่บ้าน ดังนี้คือ หมู่ 1 คือบ้านท่าส้มป่อย หมู่ 2 บ้านทุ่งฝาย หมู่ 3 บ้านแพะหนองแดง หมู่ 4 บ้านท่าโทก หมู่ 5 บ้านแม่ทะ หมู่ 6 บ้านกลาง หมู่ 7 บ้านนาป้อเหนือ หมู่ 8 บ้านต้นยาง หมู่ 9 บ้านท่าโทกมงคลชัย และ หมู่ 10 บ้านปงชัยนาป้อ ผลจากการสอบถาม จำนวน 10 หมู่บ้าน ๆ ละ 10 ครัวเรือน พบว่า ส่วนใหญ่ในครัวเรือนมีการคัดแยกขยะภายในครัวเรือนทุกครัวเรือน โดยได้มีการคัดแยกขยะที่ขายได้ เก็บไว้ภายในบ้าน รอรถที่ต้องการซื้อมาขอซื้อถึงหน้าบ้าน ส่วนขยะที่ต้องการทิ้งที่ไม่สามารถขายได้ หรือขยะทั่วไป ใส่ถุงวางหน้าบ้าน ให้ทางอบต.เก็บ หรือทิ้งในถังที่อบต. จัดหาและวางไว้ให้ ส่วนน้อยที่ไม่มีการคัดแยกขยะเนื่องจากไม่มีขยะที่นำไปขาย หรือนำไปทำปุ๋ยอินทรีย์ได้ หมู่ 5 บ้านแม่ทะ มีขยะที่เกิดจากการผลิตขิม คือ ขี้เลื่อย ขี้เลื่อยดังกล่าวสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้ครัวเรือนได้ ด้วยการนำมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้ครัวเรือนได้โดยนำมาทำกระถางปลูกต้นไม้ที่ไม่ต้องการน้ำขัง หรือ เป็นกระถางโชว์ได้

ผลจากการเก็บแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 10 หมู่บ้านดังนี้คือ หมู่ 1 คือบ้านท่าส้มป่อย หมู่ 2 บ้านทุ่งฝาย หมู่ 3 บ้านแพะหนองแดง หมู่ 4 บ้านท่าโทก หมู่ 5 บ้านแม่ทะ หมู่ 6 บ้านกลาง หมู่ 7 บ้านนาป้อเหนือ หมู่ 8 บ้านต้นยาง หมู่ 9 บ้านท่าโทกมวงคลชัย และ หมู่ 10 บ้านปงชัยนาป้อ จำนวนหมู่บ้านๆ ละ 15 ชุด รวม 150 ชุด มีผู้ตอบแบบสอบถามมาจำนวน 149 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.33 พบข้อมูลมีดังนี้คือ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 95 คนคิดเป็นร้อยละ 63.76 มีช่วงอายุตั้งแต่ 41 – 50 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 28.19 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 85.24 ส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 64.62 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวน 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 46.31 ส่วนใหญ่มีที่พักที่อยู่อาศัยเป็นบ้านพักและประกอบธุรกิจ จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 56.38 มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 – 6 คน คิดเป็นร้อยละ 51.68 มีวิธีการกำจัดขยะในครัวเรือนโดยการทิ้งให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการ จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 58.38 ส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการกำจัดขยะ จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 59.73 มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 81.88 มีขยะที่คัดแยกประเภทขวดพลาสติก จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 65.10 มีการนำขยะที่คัดแยกไปดำเนินการโดยการขาย จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 73.16

ในด้านความรู้ความเข้าใจถึงความตระหนักของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน โดยการคัดแยกขยะในครัวเรือนพบว่าความรู้ความเข้าใจความตระหนักของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนโดยการคัดแยกขยะในครัวเรือนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.87 คิดเป็นร้อยละ 77.40 โดยขยะที่มีค่าได้คัดแยกขยะและนำไปจำหน่ายทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ถึง 4.99 รองลงมาคือ การทำความสะอาดในชุมชนเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ การจัดหาถังขยะเป็นหน้าที่ที่ทุกบ้านต้องจัดหาเอง ผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก มีการนำขยะรีไซเคิลกลับมาใช้ใหม่เป็นประจำ การคัดแยกมูลฝอยทำให้ลดปริมาณขยะ การคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชนเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องปฏิบัติ หากทุกคนทำความสะอาดหน้าบ้านและคัดแยกขยะมูลฝอยจะทำให้ชุมชนน่าอยู่มากขึ้น ทั้งขยะในที่สาธารณะถือว่าไม่เป็นความผิดเพราะหน่วยงานรัฐจะต้องรับผิดชอบเอง การรักษาความสะอาดในชุมชนเป็นหน้าที่ของทุกคน หากไม่มีถังขยะสามารถเก็บขยะไว้แล้วนำมาทิ้งเมื่อพบถังขยะ ปัจจุบันท่านทิ้งขยะลงที่จัดเก็บทุกครั้ง การทิ้งขยะลงถังเป็นหน้าที่ที่ทุกคนพึงปฏิบัติ ท่านร่วมกิจกรรมที่หน่วยงานรัฐณรงค์เกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยทุกครั้ง การทำความสะอาดหน้าบ้านเป็นหน้าที่ของตนเองไม่ใช่หน้าที่ของหน่วยงานรัฐ การคัดแยกมูลฝอยเป็นหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ การจัดหาถังขยะเป็นหน้าที่ที่ทุกบ้านต้องจัดหาเอง มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้งทุกครั้ง ในที่สาธารณะท่านได้ทิ้งขยะตามประเภทของถังที่หน่วยงานรัฐได้จัดเตรียมไว้ให้ทุกครั้ง มีการจัดหาที่รองรับขยะบริเวณหน้าบ้านเอง ผลการวิจัยอยู่ระดับปานกลาง พบว่า การคัดแยกขยะก่อนทิ้งทำให้เสียเวลาโดยใช่เหตุ มีการขยะอินทรีย์นำมาทำปุ๋ยหมักเพื่อลดค่าใช้จ่าย มีการคัดแยกขยะอันตรายทุกครั้ง มีการนำขยะรีไซเคิลกลับมาใช้ใหม่เป็นประจำของครัวเรือน มีค่าเฉลี่ย 4.59 4.56 4.44 4.39 4.38 4.26

4.23 4.09 4.01 3.99 3.81 3.79 3.78 3.73 3.67 3.52 3.51 3.47 3.09 2.97 และ 2.79 ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลที่ได้รับจากการดำเนินงานในพื้นที่วิจัยตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ประกอบไปด้วยหมู่บ้านจำนวน 10 หมู่บ้าน ดังนี้คือ หมู่ 1 คือบ้านท่าส้มป่อย หมู่ 2 บ้านทุ่งฝาย หมู่ 3 บ้านแพะหนองแดง หมู่ 4 บ้านท่าโทก หมู่ 5 บ้านแม่ทะ หมู่ 6 บ้านกลาง หมู่ 7 บ้านนาป้อเหนือ หมู่ 8 บ้านต้นยาง หมู่ 9 บ้านท่าโทกมงคลชัย และ หมู่ 10 บ้านปงชัยนาป้อ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน มีช่วงอายุตั้งแต่ 41 – 50 ปี มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวน 5,000 – 10,000 บาท มีที่พักที่อยู่อาศัยเป็นบ้านพักและประกอบธุรกิจ ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 – 6 คน มีความรู้ความเข้าใจความตระหนักของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนโดยการคัดแยกขยะในครัวเรือนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.87 คิดเป็นร้อยละ 77.40 โดยขยะที่มีค่าได้คัดแยกขยะและนำไปจำหน่ายทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ถึง 4.99 การคัดแยกขยะประเภท ขวด และพลาสติก ก่อนทิ้ง ขยะที่คัดแยกนำไปขาย ภายหลังจากการคัดแยกแล้วก็ทิ้งให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการกำจัดขยะ นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ครัวเรือนส่วนน้อยที่ไม่มีการคัดแยกขยะของหมู่ 5 บ้านแม่ทะ มีขยะเป็นขี้เลื่อย ขี้เลื่อยดังกล่าวสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้ครัวเรือนได้ ด้วยการนำขายให้กับโรงงานผลิตฟอรันิเจอร์ นำไปอัดเป็นถ่าน หรือ นำไปเผาให้มีควันไล่แมลงกับสัตว์ที่เลี้ยง เช่น โค กระบือ เป็นต้น นอกจากนี้ขี้เลื่อยดังกล่าวยังสามารถนำมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้ครัวเรือนได้โดยนำมาทำกระถางปลูกต้นไม้ที่ไม่ต้องการน้ำขัง หรือ เป็นกระถางโชว์ได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. การคัดแยกขยะในครัวเรือนได้มีการดำเนินการคัดแยกขยะที่ขายได้ แต่ไม่ได้คัดแยกขยะอันตราย ขยะทั่วไปออก เมื่อต้องการทิ้งก็ใส่ถุงรวมกันแล้วทิ้งให้กับหน่วยงาน อบต.มาเก็บ หรือแม้กระทั่งหน่วยงาน อบต. มาเก็บขยะแต่ละครัวเรือนที่ใส่ถุงไว้หน้าบ้าน ก็นำไปรวมกันในรถเก็บเหมือนกัน ดังนั้นกลุ่มชาวบ้านให้ความตระหนัก หรือความสำคัญในการคัดแยกขยะที่จะทิ้งให้กับหน่วยงาน อบต. กำจัดน้อย
2. ควรมีถังขยะแยกสีที่แยกขยะในการทิ้งหรือมีป้ายบอกอย่างชัดเจน และควรมีจำนวนปริมาณที่เพียงพอกับแหล่งชุมชน

